

Nieuwe verbindingen in de stad

Lyon Part-Dieu was al een van de grootste winkelcentra van Europa, daar is bij een recente verbouwing nog eens 32.000 m² bijgekomen. Het complex echter niet zomaar uitgebreid. Volgens de architect, het Nederlandse bureau MVRDV, is 'het winkelcentrum "geresocialiseerd" en het stadscentrum van Lyon getransformeerd.' Belangrijk onderdeel van de renovatie is een dakpark dat met monumentale trappen verbonden is met de omliggende straten. In plaats van installaties is het dak publiek domein geworden met terrassen, looppaden en groenpartijen.

Tekst: Tjerk van Duinen

Lyon Part-Dieu is een zakenwijk waar het hoofdkantoor van de bank Crédit Lyonnais het bekendste landmark is. Dit ronde, bruine gebouw met spitse kegel heeft de bijnaam

Bovenaanzicht toont tuinen, zitplekken, horeca en de verschillende niveaus van het dak. (Fotografie: Ossip van Duivenbode)

Le Crayon (Potlood) en staat pal naast het immense winkelcentrum. Aan de andere zijde wordt het winkelcomplex geflankeerd door station Lyon Part-Dieu, het belangrijkste treinstation van de tweede stad van Frankrijk. Met ruim 130.000 m² was het winkelcentrum, na de bouw in 1970, een van de grootste stedelijke winkelcentra van Europa. Een in zichzelf gekeerde kolos die, ontworpen in een tijdperk waarin auto's de boventoon voerden, weinig verbinding had met de omliggende straten eromheen, omschrijft MVRDV het complex. Daarmee is ook één van de probleemstellingen van hun ontwerpdracht is aangeduid: herstel de stedelijke verbindingen.

ONTWERPCOMPETITIE

Het was dus tijd voor een ingrijpende verbouwing. Deze is door MVRDV voortvarend ter hand genomen. In 2013 won het bureau de ontwerpcompetitie en daarna is samen met Artelia projectmanagement, SUD co-architecten, VRD ingenieurs, WSP en Y Ingénierie raadgevende ingenieurs en Socotec technische adviseurs het plan ontwikkeld en uitgewerkt. De verbouwing, die ook het complete interieur betrof, is in 2022 voltooid en was in handen van hoofdaannemer Groupement Leon Grosse GCC. De verbouwing verliep gefaseerd, zodat het winkelcentrum 'gewoon' kon blijven functioneren.

SUIKER OF SNEEUW

Tijdens de transformatie is 32.000 m² commerciële ruimte toegevoegd, werd een overbodige parkeergarage afgebroken en nieuwe parkeergelegenheid gecreëerd naast de Crayon-toren, is het interne programma ruimtelijk herschikt voor een slimmere circulatie en zijn grote ramen en entree-puien gemaakt die zicht geven op karakteristieke gebouwen als de metalen toren van Fourvière en de basiliek Notre Dame de Fourvière. Uiterlijk zijn de saaie beige betonnen gevels opgefrist, waarbij de oude betonnen panelen zijn hergebruikt in patronen die terugverwijzen naar de patronen in de oude gevels. Bij de hoofdentrees en bij de grote ramen zijn de gevels geleidelijk open gemaakt, of zoals de architect zegt: 'verdamp't en vergelijkt het met oplossend suiker of smeltende sneeuwvlokken. Heel wat anders dan de gesloten massa die het voorheen was.

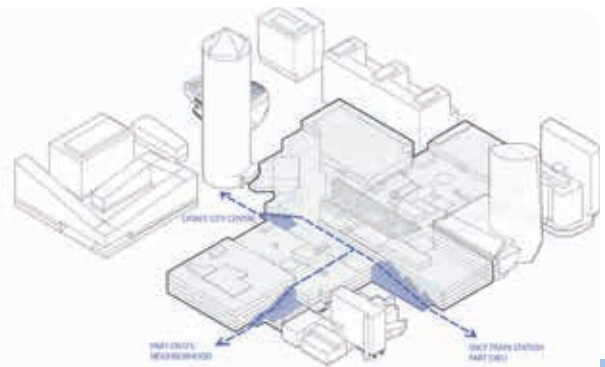
MONUMENTALE TRAPPEN

Een van de sleutelonderdelen van het hele ontwerp is de toevoeging van een uitgestrekt dakpark. We kennen MVRDV van (tijdelijke) trappen naar het dak van het Groothandelsgebouw, Het Nieuwe Instituut en de Bijenkorf in Rotterdam. Bij Lyon Part-Dieu zijn vergelijkbare (permanente) monumentale trappen naast de hoofdingangen gebouwd.

Die geven toegang tot een uitgestrekt daklandschap met meerdere niveaus dat drie zijden van het complex met elkaar verbindt. Het enorme complex is zo geen blokkade meer in de stad maar verbindt op een aantrekkelijke manier straten en voorzieningen weer met elkaar. Zo zijn ook de toegangswegen verbeterd naar de naastgelegen bibliotheek en het treinstation Lyon Part-Dieu, dat binnenkort ook wordt opgeknapt.

ROUTES

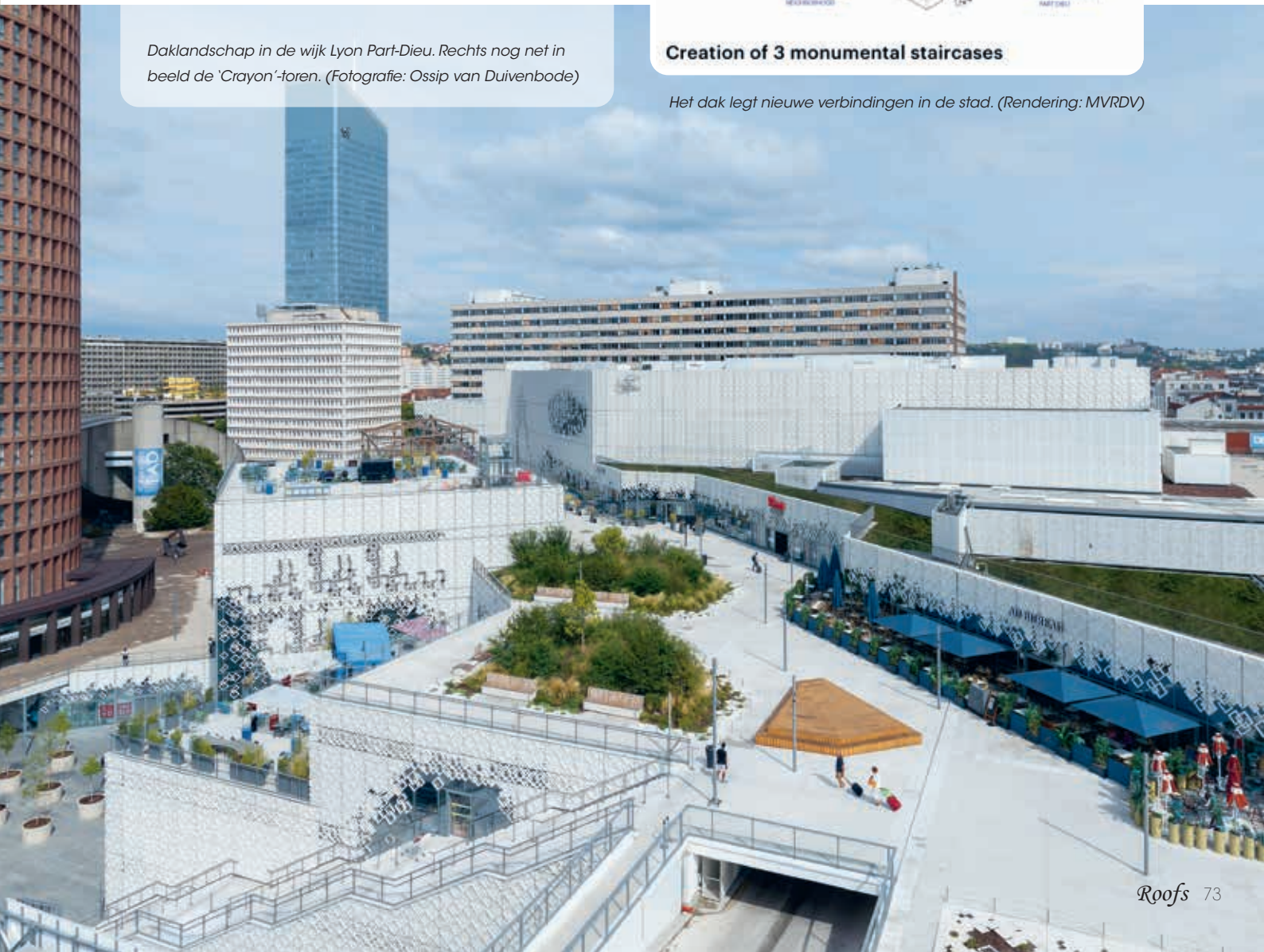
In dit nieuwe daklandschap zijn restaurants en cafés te vinden en groenpartijen met planten en kleine bomen, zitplekken en speelplaatsen voor kinderen ingericht.

Creation of 3 monumental staircases

Het dak legt nieuwe verbindingen in de stad. (Rendering: MVRDV)

Daklandschap in de wijk Lyon Part-Dieu. Rechts nog net in beeld de 'Crayon'-toren. (Fotografie: Ossip van Duivenbode)

Avondopname. (Fotografie: Ossip van Duivenbode)

"Een plek om te ontspannen, mensen te ontmoeten, te genieten van het uitzicht en rust te vinden, weg van de drukke straten beneden." (Fotografie: Ossip van Duivenbode)

Het winkelcomplex kreeg een frisse uitstraling en grote openingen waar de gevel langs de randen als het ware verdampft. (Fotografie: Ossip van Duivenbode)

“Mensen kunnen nu meerdere routes door of over het gebouw nemen om het uitgestrekte terrein te doorkruisen; het winkelcentrum wordt een soort openbaar plateau, een uitkijkpunt waarmee mensen zich in de stad kunnen oriënteren. winkelen wordt aangevuld met een verscheidenheid aan vrijetijdsactiviteiten”, zegt Winy Maas, partner bij MVRDV. “Vanaf zijn groene openbare daktuin kun je ontspannen, mensen ontmoeten, genieten van het uitzicht en rust vinden, weg van de drukke straten beneden.” Interessant genoeg is op dat straatniveau een belangrijke inspiratiebron te vinden voor de daktuin, namelijk de rivieroever van Lyon.

DAKBELASTING

Constructief bleek het bestaande dak van het winkelcentrum sterk genoeg voor de nieuwe multifunctionele bestemming. Pierre de Courtis, Senior Projectleider voor MVRDV in Parijs: “De bestaande daken zijn van beton en kunnen een verblijfsfunctie goed dragen. De zwaarste belasting komt van de hogere beplanting en die is strategisch boven de onderliggende kolommen geplaatst. De nieuwe bouwdelen hebben een dakconstructie van staal gekregen. Deze daken zijn niet toegankelijk voor publiek. De glazen atriumkap hebben we gehandhaafd en is gerenoveerd.” In de betonnen dakterrassen keert het motief dat ook in de gevels is te zien terug. Nu ‘verdampft’ het gesloten gedeelte niet bij ramen maar ter plekke van de groene zones. Het vernieuwde Lyon Part-Dieu is een enorme aanwinst voor de stad waarbij over de kleinste details is nagedacht. ■

Inspiratiebron: de oevers van de Rhone. (Foto: Shutterstock)

- OPDRACHTGEVER: URW UNIBAIL RODAMCO WESTFIELD
- ARCHITECT: MVRDV
- CO-ARCHITECT: SUD ARCHITECTES
- LANDSCHAPSARCHITECT: BASE
- CONSTRUCTEUR: IGREC INGÉNIERIE WSP
- HOOFDAANNEMER: GROUPEMENT LEON GROSEGCC

Dit artikel kunt u lezen op www.dakweb.nl